

Є Д Н І С Т Ї

Рік І.

ВНУТРІШНЬО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ГУ УНС

Ч. 5.

15-та Річниця

Не тільки в пам'яті українських націоналістів, але й всього українства — день 23. травня 1938, година 12,16 — залишиться во віки пекукою раною невіджалуваної втрати Вождя Українського Революційно-Визвольного Руху — сл. п. полк. С. Коновальця.

Розірваний пекельною машиною гине на вулиці Колсінген в Роттердамі той, який зумів після програних визвольних змагань 1918-20 рр. вирвати українську націю зі зневіри й дати їй нову снагу віри в свою Правду, нові сили до боротьби за вільне державницьке життя. Згинув Той, який не дав змоги колесові української історії повернутися на десятиліття, а то й століття взад від здобутків українських змагань 1918-20 рр. на чолі зі сл. п. Головним Отаманом С. Петлюрою. Той, який не дав змоги ворогам пирувати над, здавалося, переможеним українським народом. Це власне Він, тіло якого розшматоване на вулиці чужинного міста, стрясло все українство тому 15 років, своїм генієм забезпечив тяглість визвольних змагань свого народу.

Ви тільки вглубіться в цих кілька речень, тільки продумайте основно їх і побачите тоді цей величезний зміст їх, писаний чином сл. п. С. Коновальця та колосальну цього змісту роллю в боротьбі за самобутне життя української нації.

Він, Великий Полковник-Командант, писав цей зміст вперто, всежертвенно й успішно через все своє життя і як командант Січових Стрільців, і як Командант УВО, Голова ПУН і як фактичний Керівник всього безкомпромісного українського національного табору. Сміло можна сьогодні ствердити: Не будь Його, не було б сьогодні покоління Петлюри-Коновальця, а тим самим не було б сьогоднішніх перспектив осягнення національної мети Петлюри-Коновальця — Української Самостійної Держави. Не будь Його — не було б сьогодні того повнотного українського типу самостійника, державника, революціонера. А

все половинчате, яке було б без нього, означало б скорше упадок, як ріст.

Лінії окопів визвольних фронтів Петлюри й Коновальця, лави їх регулярних військових частин і когорти підпільників-революціонерів Коновальця — це повнотне завершення, це база сьогоднішніх змагань і це врешті передумова світлого національного торжества в недалекому майбутньому.

У світлі цього постає Його у повній своїй величчості стає перед нами, Його послідовниками. Відзначимо ж 15-ту річницю Його смерті особливо величаво. Зробім це не тільки в ім'я пам'яті по Ньому, але і в ім'я вдячності Йому за те, що ми сьогодні є ми — українці, свідомі своєї ролі, значення, своїх завдань і своєї Правди. В ім'я вдячності Йому за те, що мало зрозуміле колись українським народним масам — «не забуваймо про меч, учімося міцніше тримати його в руках» — С. Петлюри, сталося завдяки Йому власністю всього українського національного масиву.

Звертаємося з якнайгарячішим закликом до всіх клітин УНС — улаштувати відзначення цієї жалібної 15-тої річниці ВСЮДИ і всіми силами. Докажімо цим, що меч Петлюри й Коновальця ми не тільки не забули, ми не тільки пам'ятаємо про нього, але й навчилися справді міцно держати його в руках.

Панахиди в церквах, Академії з якнайкращою програмою, належно оформлені залі кличами, прапорами, портретами, доповіді-реферати, масова участь, ніжки забав та розривок — нехай Його Світлий Тіні, яка вітатиме серед нас, засвідчить, що ми готові на стійках зустріти події вирішального завтра.

ГУ УНС випускає в 15-ту річницю смерті Полковника С. Коновальця ювілейну брошуру, яку своєчасно одержить кожна клітина УНС. Зміст брошури можна використати для виголошення на Академіях.

К Л И Ч І

«Невже ти будеш осторопн стояти і споглядати, як летять братня кров?» — Леся Українка;
«Свою Україну любіть, любіть, її во время любіть» — Т. Шевченко; «Нам хто може забранити ді-

ячності воїнственої і уменшити отваги рицерської?» — Б. Хмельницький; «Слава Україні! — Вождєві Слава!»; «Не вісте дє, яко война без падших не бивает?» — король Данило.

Националісти !

Хоч рветься з болю серце, хоч свідомі ви найбільшої втрати, яку понесла наша революційна боротьба за весь час свого тривання по сьогодні, всеж ви переконані, що цією великою, безмірною, ціною наш Рух дивинувся **могутньо** вперед освятивши своє минуле й майбутнє **кров'ю** Вождя Народу. Необорною, стихійною силою він став, як лавіна — силою нашої волі — він рве усе на шляху.

Наша віра, що родиться з містики нашого життя, тим сильніше зросла тепер, бо джерело її сили й відродження лежить у героїзмі нашої боротьби, на шляху якої впаів Вождь. Вмираючи Він залишив нам Золотий Міт про себе й легенду героїчних досмертних зусиль за здійснення Ідеї.

І зміцнив нашу віру, бо вона стоїть у пряму відношенні до культу українських національних Героїв. Кожне нове поповнення Царства наших Героїв, національних Святих, — а тимбільше тепер Постагтю самого Вождя, скріплює наші афекти й нашу мораль! Нашу віру!

І немає без культу Героїв.

Тому святими є для нас ті місця, де життя своє за Україну українські Герої давали, тому святими є, святими нашими є ті дні, коли на вістари України догоряли їх великі серця, тому святинями нашими є ті пам'ятники, що в їх честь ми здвинули. Святою обітованою, відроджуючою й оживлюючою нас Землею є ті Могили, що в них Моці Героїв спочивають, — і тому трічі святим є все те, коли воно відноситься до нашого Вождя. Хвилює опочили Моці Вождя на чужій землі. Вітайте, Друзі, думкою в підніжжі Великі Могили!

Покладіть у стіп святої Домовини ваші серця!
Хай не лежить самітно Вождь між чужими людьми!

Вже недалекий той час, коли Тлінні Останки Його побачить саркофагу Князя Ярослава Мудрого в Києві — Матері Городів Руських — у покорі перед Його Маєстатом ми покладемо!

(З вїдзови ПУН в липні 1938 р.).

ВНУТРІШНЯ СПАЯНІСТЬ І МИ

Кожний з нас стверджує майже кожної години, що життя є дуже й дуже складне. Складність ця є обумовлена не тільки обставинами, бо зі зміною їх, приходить і зміна складностей, але й самими його природними законами. Та це кожному з нас ясне, кожний з нас вже собі усвідомив це, з цим погодився і вважав би щось протилежне за ненормальність.

Але цілком неясна нам складність життя, коли ми самі собі його ускладнюємо ще більше. Коли ми самі робимо перешкоди, будуємо бар'яжоди, творимо десятки комплексів тощо, щоб в дальшому зводити з ними бій, щоб витратити львину частину енергії й, найважніше, часу — на їх усунення. Так! Справді творимо самі штучні ускладнення в житті на те, щоб пізніше з ними навіть дуже енергійно боротися. Це виглядає на парадокс, але це правда, хоч дуже терпка і неприємна.

За прикладами далеко не приходить ся шукати. Їх цілі гори на еміграції, зокрема в громадському житті. Погляньте тільки з перспективи кількох років на розвиток українського громадського життя і побачите:

от хоч би аж надто велику кількість українських громадських організацій та установ. Організація на організації, хор на хорі, балет на балеті, центральна на центральній, об'єднання на об'єднанні. У висліді — бовтаня води в одній і тій же самій склянці, ріки сливи взаємних лайок, а поле праці й дальше чекає поповнення своїх плугатарів,

або — зійшлися всі, одноголосно заклали якусь організацію, не багато й напрацювавшись, — одноголосно її розбивають, щоб пізніше, виллявши на себе всю починість каналізації, — єдналися. Парадокс, але правдивий.

Доказів цих штучних і ненормальних ускладнень життя і праці не треба шукати аж в таких

масштабах. Загляньмо тільки в якусь одну організовану клітину, в якійсь організований осередок, щоб переконатися в їх масовій наявності.

І так через ці штучні ускладнення на очах розвалюються осередки, на очах знижується будуюча їхня праця, на очах творяться внутрішні фронти самопожирання і то неперепірливими методами від закидів агентурности почавши, через очорнювання, наклепи, аж на обплывуванні себе скінчивши.

І все це в ім'я чого? — спитасмо. В ім'я ідеї? — брехня! В ім'я расі, погляду, постановки праці, покращання її? — ні! В ім'я всього того потрібна є якнайбільша внутрішня спаяність, якнайкращий внутрішній моноліт, якнайміцніша внутрішня злитованість. Тільки в такому стані, в такій атмосфері є місце для реалізації наміченої мети, ісповідної ідеї та устійнених поглядів.

Скажімо собі всі одверто правду, що все це робиться в ім'я ситої поживи молодих злих складників кожного з нас зорема. Власне він помирає і так скопу нашу силу відпору зовнішньому ворогові. Він наносить удари й руїну будуючій праці доброго діла. Він, цей людський демон, точить кожному з нас піну злоби й ненависти до своїх співпрацівників. Він, розпущений нами до розперезаности, плює, клеветче, очорнює. Він, врешті, опановує кожного з нас і котить немилосердно нас в безодню і то безодню під кожним оглядом.

Рощений доброю для нього поживкою: нашою податливістю — виростає він в нас буїно, але як же рівночасно з тим брутально, дошкульно, шкідливо для праці спільноти і як — огидно. Ідуть тоді в рух всі його демонські машини повною парою.

Хвороблива перечуленість іде в парі з жалюгідною ненавистю нашої амбіції. Підозра й хвороблива увага зі всією докладністю міри розвивається з ненавистю та бажанням сторицею від-

платитися. Комплекс меншевартості не поступається ні на крок претенсійним домаганням і брехні. Манія величності й незаступимості підлі вається піною злоби, очорюванням і т. д., бо ж чи можна перерахувати всі засоби демона, коли він в нас до краю розбещений?

Врешті — все ще недавно нам святе — топчеться з болотом, мораль заступається найнижчою аморальністю, спокій, рівновага, взаєморозуміння уступає перед нервовим терзанням, вибухами й грубістю взаємовідносин. Засади співжиття людини з людиною — ломляться. Одним словом все дотеперішнє летить ком'ять головою на всі сторони світу, а ми стаємо, як казав Шевченко, «і я не я, і ми не ми».

Хтось скаже: рятуйте! Так! Та ж дуже часто приходиться кожному з нас казати — рятуйте! Тоді збираємо всі свої сили, всю свою волю, щоб привести себе до порядку, до належного стану людини, якій приходиться з другими зустрічатися, говорити, працювати. Ми тоді з вдячністю чиймось допоміжну руку наших Церков, громадських організацій і взагалі тих, що цю допомогу приносять.

Але ж чи легко рятувати когось, коли він сам цього не хоче? Коли хтось хоче лізти в болото, то ж чи стримати вам його? Коли хтось вперто прудує в собі все благородне людини, а плекає все эле в собі, ба що більше — закохується в ньому, то ж чи можна подати йому допомогу?

Отже, в основному, від кожного з нас зокрема залежить, хочемо, чи ні, — бути доброю людиною. Кожен з нас рішає чи будемо добрими одиницями, будучи індивідуальностями в своїй спільноті, а тям же і добрими патріотами. Кожен з нас, врешті, засадничо вирішує свою позицію, ролі і значення в своїй спільноті. Все інше є тільки допоміжне в позитивному й негативному значенні. Все інше, чи це буде еміграція з усіми лихими її сторонами, чи установи і організації з найкращою волею і працею над добрим вихованням нас, не зможуть рішачо впливати на нас всупереч нашому бажанню і волі. Ми визначуємо себе, а тим самим визначуємо спільноту в якій перебуваємо.

Так з цілого, на перший погляд, великого клубка проблем навколо порушеної теми невідрадних відносин в організованих спільнотах, ми дійшли до одної: людини-одиниці. Проблема т. зв. «української людини» не то що не нова, але вона може аж надто багато разів була порушена на сторінках різних пресових органів, в дискусіях, доповідях. Здавалося б — вона стара, але це ні одне, ні друге. Вона жива, завжди є була і буде, доки буде життя.

Сьогодні тільки хочемо ствердити, що власне людина, що тільки ми самі, окремо нас взятих, є запорукою так бажаної внутрішньої спаяності, хоч би і найменшої української організованої спільноти.

Недаром на третьому З'їзді УНС було кинено клич: «Бій за добру українську людину», бо тільки така може бути добрим українським громадянином, патріотом і борцем за волю своєї Батьківщини.

Вкіпці питання: яке моральне і взагалі право має хтось з нас не хотіти бути такою людиною, хоч би в ім'я тих, які навіть в обличчі смерті залишилися нею? Чи ж козакові Щербакові, Крутянцям, Данилишину й Віласові, Басарабовій, Телізі, Ольжичеві і тисячам їм подібним стало б сили прийняти так гідно смерть українських воїнів, якщо б вони не були перши за все добрими людьми? Напевно ні! Бо ж в іншому разі людський демон був би князю Іх на коліна з проханням у ворога ще крикотичні життя.

Яке ж тоді право маємо ми — бути іншими, або інакше кажучи, що принесемо ми, будучи опанованими людським демоном зла, знедоленої Батьківщині?

Крамолу, чвари і внутрішню гризню. Ні, цього з нас ніхто не хоче і не сміє хотіти. То ді ж принесім її, міцну внутрішню спаяність, збудовану незламними благородностями кожного з нас, як людини.

М. Панасюк

Те, що треба знати

Життя нас вилікувало від проклятій хаосу. Неухильно йдемо не до цілей, не до безліччя ідеїв, а до ІДЕАЛУ — до одної мети. Оформлюємося не лише внутрішньо, але й зовнішньо, бо одне друге обумовляє.

Подаємо сьогодні декілька правил вже прийнятих і усталених, які краще оформлюють зовнішність нашої дії, а тим самим і творять з внутрішнім гармонію належної постановки визвольної боротьби.

— Найвищим державним і національним символом Української Нації є Тризуб Володимира Великого, прийнятий Українською Владою в Столиці за Державний Герб. В значенні такого він вважається тоді, коли виконаний за приписом закону — Золотий Тризуб Володимира Великого в синьому (блакитному) полі щита.

— Державний Герб має посідати найпочесніше.

чільне місце.

— Державний Тризуб без щита, або на щиті (полотниці) іншої барви, зі змінами в його фігурі чи зодатками в щиті і поза щитом, що разом з державним гербом мають творити якусь цілість — перестасе бути державним гербом, але може вживатися, як відзнака національна (тризуб без щита), ідеологічна, організаційна (Тризуб з мечем — символ Націоналістичного Руху) і т. д., й підлягає приписам відповідних правних установ. Довільні «зміни» державного гербу — недопускаємі.

— Державний Герб може заступатися Державним Прапором.

— Державний Прапор має посідати найпочесніше місце після Державного Гербу.

— Національний і Державний Гимн є найвищою слуховою емблемою.

— Другою після державних емблем є Знак Українського Націоналізму — золотий Тризуб з мечем на синьому полі щита — символ Націоналістичного Руху, світоглядний і організаційний Знак, найвища емблема Української Національної Революції. Націоналістичний Тризуб не в синьому полі щита, як і в щиті іншої барви, може бути відзнакою певних націоналістичних формацій.

— Герби Земель, Країв, як і інші українські історичні герби, — свідомства національного і державного життя в просторі і часі — належать до високих національних символів, але вони — кожен зокрема, чи компоновані в збірні герби, — повно репрезентуються Державним Гербом, а тому в ніякому разі не можуть дорівнюватися, ані значенню Державного Гербу, ані значенню Знаку Українського Націоналізму — символами цілої

Нації.

— Воєнні прапори Української Фльоти, Армії, Ордени і інші воєнні відзнаки належать до категорії високих Державних і Національних символів.

— Державний і Націоналістичний гимни та урочисті пісні («Заповіт», «Не пора») присутні внаслідок вставанням на струнку.

— Декорування грудей національного чи націоналістичною емблемою, як спосіб відзначити назовні свою національну чи світоглядну приналежність, є виправдане в час національних свят, урочистостей, маніфестацій. Взагалі ж не зовнішні прикмети предляють вартість члена національної спільноти, а його поступовання, чинність, — як вияв чеснот внутрішніх.

С. П.

О Б І Ж Н И К

Головна Управа УНСДности подає до відомо членству слідуюче:

Річний, Четвертий, З'їзд відбудеться 1. і 2. травня в Парижі, в залі Бельгійських Комбатантів, при вул. Верньйо ч. 59., метро: Глясієр. Початок в п'ятницю 1. травня о год. 9. рано, точно.

Порядок нарад:

1. Молитва,
2. Відкриття З'їзду,
3. Відчитання привітів і виголошення привітань присутніми,
4. Перевірка мандатів,
5. Вибір Президії і Комісії:
  - а) Комісії-Матки,
  - б) Організаційно-Фінансової,
  - в) Резолюційної,
6. Звіти делегатів,
7. Звіт Головної Управи,
8. Характеристика минулої діяльності,
9. Дискусія над звітами,
10. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолютної,
11. Звіт з акції Добродіїв ПУДУФ, з праці Друкарні й «Українського Слова»,

1. Запити й дискусія,
13. Українська справа у світлі міжнародніх подій — реферат інж. Дм. Андрієвського,
14. Література й історія, як засіб культурно-освітньої праці — реферат д-ра Остапа Грицяка,
15. Громадське життя у Франції — інформація Голови УЦГКФ — інж. С. Созонтова,
16. Вибір Управи й Контрольної Комісії,
17. Звіти Комісії і ухвалення резолюцій,
18. Евентуалії,
19. Закриття.

О год. 20.30 в суботу 2. травня відбудеться в честь делегатів театральна вистава і бал.

Веручи на увагу, що для нарад призначено тільки два дні і що денний порядок задля своєї обширности є обчислений точно до хвилини, зветься тасмося до всіх делегатів з закликом: з'являтися точно на З'їзд і прибувати в залю нарад якнайточніше.

Обіди в п'ятницю і в суботу відбудуться спільно в залі нарад і кожен з них коштуватиме 300-350 фр. від особи. Просимо всіх делегатів мати

це на увазі.

Кожен делегат повинен мати зі собою крім вказки УНС також уповноваження Філії, чи Товариства згідно з долученим зразком.

Для доброго розміщення делегатів та гостей і забезпечення їх зняжковими бонами на залізничні квитки, просимо вже зголошувати присутніх. За зголошених в останні дні, не можемо брати відповідальности, чи вони матимуть добре приміщення на нічліг. Всіх просимо зазначувати точно дату — четвер, чи п'ятниця.

Всі Філії і Товариства, що бажали б брати участь в програмі балу чи то особистими виступами, чи групово, просимо вже зголошувати точки. Виступи відбуватимуться продовж цілої ночі.

✱

Цього року минає 15 років від смерти сл. п. полк. Євгена Коновальця. Для урочистого вшанування цієї річниці, доручається всім Товариствам, Філіям і членам УНСДности побати про якнайвеличавіше влаштування цього свята. Для збільшення величавости, вказано, щоб в близьких собі осередках робити спільне свято на всю околицю з якнайбільшою ефектовністю. При участі всіх сил, які можна змобілізувати. Головна Управа служимите всім клітинам порадами, всякого роду допомогою та висилкою делегатів.

Для збереження для історії матеріялів про святкування п'ятнадцятих роковин смерти сл. п. полк. Є. Коновальця, просимо всі клітини переслати докладні дописи про святкування і бодай одну знимку.

Головна Управа повідомляє всіх членів, що для гідного вшанування сумної річниці смерти сл. п. Вождя-Основоположника, відбудеться цього року проща на могилу в Роттердамі. Заохочуємо всіх, хто має змогу видати 10.000 фр. (в ці кошти врахована подорож з Парижу до Роттердаму й назад та побут два дні в Роттердамі) взяти участь в цій прощі, щоб скласти поклін тому, хто все своє, повне трутів, життя віддав українській Визвольній Боротбі. Важаючих просимо зголоситися негайно по інформації.

Париж, 16. квітня 1953.

ГОЛОВНА УПРАВА УНС